

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Uravnilstvo (spodaj dvorišče levo) **Knaplova ulica: št. 5 telefon št. 85**

Medtem je naše kazensko pravo že bilo doseglo več kot 100letno starost. Obličje človeškega in družabnega življenja se je bilo že davno popolnoma spremenilo, izvršil se je bil gospodarski, socialni, kulturni preobrat, naš kazenski zakon pa je ostal star in zadobil od leta do leta bolj značaj neporabne antikvitete. Marsikateri njegove določbe bijejo modernim nazorom naravnost v obraz, za sto in sto slučajev ki jih človeštvo na koncu 18. stoletja ni niti poznalo, niti slutilo nima naše kazensko pravo niti razumevanja, niti merila, niti sredstev. Zastarelo je na eni strani, na drugi strani pa je čimdalje tim manj uporabljivo in tembolj pomanjkljivo. Zakonodajalec je skušal zakrpati vsaj njega najobčutnejše vrzeli in tako smo tekoma zadnjega polstoletja dobili okoli 50 novel, ki popravljajo in dopolnjujejo kazenski zakonik. Toda vse skupaj je ostalo, kakor je to danes justični minister ostro, toda povsem točno označil, krparija. Krparija, ker ni mogoče starega zaduhlega, nezadostnega poslopja s prezidavami in prizidki spremeniti v moderno, časovnim potrebam odgovarjajočo palačo. Krparija, ker nobena novela ni mogla (naravno) pregnati iz zakona duha, če tudi prosvitljene dobe 18. stoletja, ter ga nadomestiti z duhom. nazori in principi modernega kazenskega prava, ki je baš v teku 19. stoletja doživelo cele revolucije. Treba je staro stavbo popolnoma podreti, da se sezida nova, podreti zato, ker so baš njeni temelji črvi in skoraj

On ji ni odgovarjal in je metal ta obupna pisma v ogenj. Ne, da bi se hotel odreči svojemu deležu, a rad bi jo bil spravil do blaznosti, hotel je raniti s prežirom, jo z nogami teptati. Prebogata je bila! In on se je hotel pokazati ponosnega.

(Dalje prihodajč.)

sesuti. Gre predvsem za uveljavljanje novih nazorov glede krivde in kazni, ki jih hoče nova predloga modernizirati, akoravno na način, ki se zdi mnogim le preveč konservativen. Novodobne humanitarne nazore uvaža zakon zlasti glede izvršitve kazni, ter posveča posebno pažnjo onim momentom, ki jih akoravno niso pri deliktih krivični in nimajo z vprašanjem krivde nobene direktne zveze, ki pa jih sedanji zakon uporablja kot merodajne pri objektivnem dejanskem stanju. Pri raznih deliktih skuša ustrezati vladna predloga modernnejšim nazorom, akoravno po mnenju premmogih podlega baš v tej zadevi zelo reakcionarnim vplivom. Cela vrsta novih deliktov, ki jih je vstvarilo moderno gospodarsko in socialno življenje je končno sprejeta v osnutek, tako da razširja novi zakon prav znatno kazensko-pravno varstvo. O duhu, o posameznostih so poklicani soditi strokovnjaki in pričakovati je, da se bo ne le komisija gosposke zbornice, kateri je bila predloga dnevnica izročena, temveč posebno še tudi poslanska zbornica s predlogo kar najboljše pečala. Upajmo, da na način, ki bo omogočil, da se končno uresniči, kar pričakuje naše kazensko pravosodje že deset- in desetletja. Naj bi predlogi, ki je rezultat neumornega dela znastvenikov in praktikov sijale lepše zvezde, kakor njenim prednicam!

Zaeno z osnutkom novega kazenskega zakonika je predložil justični minister gosposki zbornici še 5 drugih kazensko-pravnih predlog. Eno, ki reformira določbe o varstvu osebnih svobode, drugo o sestavi porotniških list, tretjo, ki pooblašča justičnega ministra, da publicira kazensko-pravni red z vsemi v novjšem času sprejetimi spremembami in dopolnili kot eno, ter zakonik, četrto in peto končno, kot uvodna zakonika h kazenskemu zakoniku in kazensko pravnemu redu.

Zetli je, da se komisija gosposke zbornice prav kmalu loti ogromnega dela, ki ji je bilo danes izročeno.

Časa za študije ima na razpolago. Več kakor dva meseca bo počivalo politično in parlamentarno življenje, ki je danes z ministri vred vzelo slovo, da se vrne, upajmo da krepko in zdravo v pozni jeseni.

Štajersko.

Iz Trbovelj. (Razvitje sokolskega prapora se boče vršilo dne 4. avgusta t. l. spojeno s celjskim župnim zletom v Trbovlje.) Prapor, res krasen umotvor, narejen od domače umetnice g. Drenikove iz Ljubljane je že na pogled pri bratu starosti Počivavščku in je vzbudil obče občudovanje med našim slovenskim. Slavnost se boče vršila v največjem slogu in obsegu. Zato bodo skrbeli 4 slavnostni odseki, ki so v rokah najpriredilnih bratov Sokolov in naših vrlih narodnih dam. Sprejemni odsek, reklamni odsek, veselilni odsek in tehnični odsek nam jamčijo, da bo vse prireditev kar najboljšje aranžirano. Razvitja se udeležijo polnoštevila celjska župa, ljubljansko Sokolstvo in gotovo tudi Sokoli iz Zagreba s fanfaro. Vsa narodna društva, posebno sokolska, pa opozarjamo na ta dan, ker dan 4. avgusta je naš Trbovski dan! Prosimo za tozadevno uvaževanje! — Na zdar!

Iz Celja. (Narodni abiturijentje) tukajšnje višje gimnazije prirede v ponedeljek ob pol 9. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma abiturijentsko slavnost. Na sporedu je petje, gledališki prizori, podajanje dijaškega orkestra in dr. Sodeluje iz posebne prijaznosti znani tenorist ljubljanske Glasbene Matice g. Kovač. Dolžnost je celjskih narodnih krogov, da se tega večera polnoštevilo udeležijo.

Iz Celja. Prizori ob obisku mariborskega škofa dr. Napotnika so neprijetno razočarali klerikalce, nemške nacionalce in tiste, sicer maloštevilne, slovenske naprednjake, ki mislijo, da morajo biti tudi takrat, kadar jim tega ni prav nič potreba, nad vso mero kulantni. Ob prihodu v Celje je že škofa iznenadilo, da mu župan dr. Jabornegg ni priredil slovesnega sprejema, kakor je to s tolikim navdušenjem storil ptujski Ornič. Dr. Jabornegg ni šef štajercijanske stranke in Marckhlova izvolitev še danes ni odvisna od milosti mariborskega škofa — zato ga tudi ni bilo blizu. Na birmanski dan v mestu je pripravil gosp. opat slovesen obed; bili so zbrani načelniki uradov, najodličnejši nemški nacionalci in druge odlične glave, ki so se vsi veselili izvrstnega obeda in škofovih milosti. A ekscelencia je zbolel in užival v svoji sobi malo juhe in govedine, za opatove goste se ni niti zmenil. Dolgi nosov ne bomo opisovali; svetovati bi bilo vsem onim, ki se hočejo prihodnji udeležiti dobrega opa-

tovega birmanskega kosila, da škofa slovesneje sprejmejo in počaste. Kolodvorska ulica in Glavni trg bi morala biti vsa v zastavah; tudi frankfurta bi ni ne škodovalo, gosp. Jabornegg. Pred kolodvorom bi moral čakati celi celjski občinski odbor; protestantski cerkveni oče dr. Ambrožič bi moral škofu pomagati v kočijo. Potem bi ekscelencia dr. Napotnik govoril ginljivo o vdanosti svojih nemško-nacionalnih ovčic v Celju, in kosilo pri opatu bi poteklo v najlepšem redu in užitku. Moramo reči, da znaajo teharski štajercijanski klerikalci in klerikalni štajercijanci to stvar veliko bolje. Čemažar bo zato tudi postal duhovni svetovalec in se ne bo vozil po birmi v Maribor kakor je moral to storiti žalski Schreiner, ker škofa žalski trški zastop ni v vseh časteh sprejel. Priopovedujejo pa tudi, da je bil škof proti najodličnejšim stebrom Koroševce stranke v mestu Celju in okolici stransko nemilostljiv. Hotel jim je očividno pokazati, da ima vajei sedaj še sam krepko v rokah in da ne rabi v škofovem spremstvu dr. Hohnječa. Ali za to ne, ker sam študira na dr. Napotnikovo mesto in bi se le začasno zadovoljil s političnim vodstvom spodnještajerskih klerikalcev? Mariborsko korito je sicer majhno, a vendar je prezanimivo gledati, kako se ti različni gospodje s pestmi in komolci rijejo donj. Dosedanji boji so seveda še le začeli. Kolikor poznamo dr. Napotnika, se ne bo zlahka umaknil svojim mladim kaplanom.

Iz Žalca smo prejeli sledeči dopis: »Županstvo trga Žalec pojasnjuje, da je poročilo »Slov. Naroda« z dne 5. julija o sklepu žalskega občinskega zastopa glede sprejema knezoškofa g. dr. Mihaela Napotnika ob priliki birme v Žalcu neresnično. Josip Sirca, župan.«

Iz Celja. »Zveza narodnih društev« priredi v soboto dne 13. julia ob pol 9. zvečer v prostorih celjske Citalnice javno predavanje. Predava gosp. Etbin Kristan iz Ljubljane o Antonu Aškercu. Z ozirom na zanimivo snov predavanja vabimo celjsko razumništvo k obilnem obisku.

Iz Maribora. (Iz letnega poročila tukajšnje višje gimnazije) posnemamo sledeče številke: V preteklem šolskem letu je delovalo na zavodu vsehvišje učitelje za neobvezne predmete, 35 učnih moči. Dijakov je bilo 570, med njimi 85 iz Maribora in okolice, 376 iz ostale Štajerske, 23 iz Nižavstrijškega (studentenheimovci!), 12 iz Koroškega, ostali iz drugih avstrijskih dežel. Po narodnosti je bilo 337 dijakov Slovencev, 233 pa Nemcev. (Pozna se tudi pri številu nemških dijakov v Mariboru vpliv Studentenheima, če tudi ne tako močno kot v Celju in v Ptuj.) Z odliko je izdelalo 83 učencev, dobro pa 394; padlo jih je 61, ponavljalni izpit dela 27 in nakladni 5 učencev. K zrelostnemu izpitu se je prijavilo 44 kandidatov.

Iz Maribora. (C. kr. višjo državno realko) je obiskovalo v preteklem šolskem letu 276 učencev, med njimi samo 8 Slovencev in 2 Hrvata. Na zavodu je delovalo 22 učnih moči. V Mariboru je bilo doma 190 učencev, od zunaj jih je došlo samo 86. Učni uspeh je sledeč: z odliko je izdelalo 28 učencev, dobro je izdelalo 171, slabo 34 učencev. Nerazumljivo nam je naravnost, zakaj se v slovenskih krogih ne morejo odločiti za živahnejše posejanje tega zavoda.

Iz Maribora nam poročajo: Te dni se je vozil namestnik grof Clary z mariborskim glavarjem dr. Weissom po tistih delih mariborskega in slovenjbištrškega okraja, katere je zadnjič tako silno pobila toča. Namestnik se je vozil v avtomobilu in je imel v Slo. Bistrici razgovor z županom Stigerjem in poslancem Petrom Novakom glede pomožne akcije.

Iz Konjic. (Občinske volitve) se vrše v našem trgu koncem meseca julija. Dne 25. julija voli 3. razred, dne 26. julija od 10. do 11. dopoldne drugi in popoldne od 2. do 3. prvi razred. Vsak razred voli 6 odbornikov in 3 namestnike. Ali se bodo naši slovenski krogi odločili za udeležbo vsaj v 3. razredu?

Iz Ptuj. Tukajšnje okr. glavarstvo je prepovedalo klerikalni »mladinski tabor«, ki bi se imel vršiti dne 7. julija pri Sv. Tomažu nad Ornužem in sicer zato, ker je Slov. krščanskosocij. zveza v Mariboru naznanila samo »poučni shod« brez dnevnega reda. V časopisih »Straži« in »Slov. Gosp.« pa se je napovedovala velika politična manifestacija; za take stvari se mora vedno po postavnih določilih naznaniti dnevni red. »Straža« se ukvarja s to prepovedjo na uvodnem mestu in pravi, da so jo dosegli združeni »štajercijanci in liberalci«. Če se je enkrat kaka politična oblast upala napram klerikalcem ravnati po zakonu, so to seve že »liberalne intrige«. V ostalem pa želimo, da bi klerikalci svojo

besedo držali in proti našemu glavarstvu vedno nastopali, kadar se ne kaže Slovincem pravičnega. In za to bo vedno prilike dovolj.

Zveza slovenskih učiteljev in učitelje na Štajerskem je sprejela na svojem običnem zboru v Ptuju soglasno sledečo resolucijo: »Obračamo se na vladu, na deželne in državne poslance brez razlike strank, da smatrajo uravnavo učiteljskih plač za nujno zadevo, sicer pade na nje vsa odgovornost za propadanje našega šolstva.«

Iz Ruš nam pišejo: Slovenske zdravniške opozarjamo, da je pri nas razpisano mesto okrožnega zdravniika. Zelo bi bilo želeli, da bi došel na to mesto kak Slovenec ali vsaj Slovan.

Drobne novice. Zaročil se je učitelj Ivan Urek na Vranskem z gđno. Elziko Šremsovo. — Načelnikom graškega Verbanda (zveze kmetijskih zadrug) je izvoljen graščak Klammer iz ptujske okolice. Svoje posle prevzame s 15. julijem. Izvolitev tega moža za načelnika zveze kmetijskih zadrug v Gradcu znači, da bo zavel v tej organizaciji oster nemško - nacionalni duh. — V Rogaški Slatini so bili izvoljeni v občinski odbor pristajši tistih nemškutarjev, ki tvorijo »meščansko« stranko proti kopališčnemu ravnatelju Mulliju. — Deželno kopališče Dobro je obiskalo po zadnjem izkazu kopaliških gostov z dne 4. julija 215 strank s 321 osebam. — Iz Maribora. Za ravnatelja tukajšnje moške kaznilnice je imenovan dosedanjí okrbnik moške kaznilnice v Gradcu, Alojzij Serda. — Iz Celja. Tu se je naselil nov nemški odvetnik dr. Juri Skoberne. Nemških odvetnikov je sedaj v Celju pet. — Iz Gradca. Stavka steklarskih pomočnikov je većinoma končana. Samo v enem obratu se še stavka naprej, ker se pomočniki ne morejo z mojstrom zastran mezde zediniti. — Iz Celja. Pri stavbi novega cinkarniškega poslopja je nekdo ukradel transmisijski jermen v vrednosti 200 kron. — Iz Celja. Pri posestniku Koprivsku v Braslovčah stavi žalski zidarski mojster Kranjc novo hišo. Te dni se je oder nenadoma podrli in trije delavci so dobili znatne poškodbe. — Iz Laškega trga. Pri Sv. Jederti so se zadnjo nedeljo stegli rudarji med seboj. Pri tem je bil rudar Golavšek ubit.

Koroško.

Vlom v mesnico. V Beljaku so vlomili neznaní tatovi v mesnico mesarja Singerja. Udrli so vrata, ki držijo v mesnico iz kegljišča. Iz mesnice so odnesli nekaj svežega in več suhega mesa, iz predala pa so ukradli 30 kron drobiža. Tatovi so morali prav dobro poznati domače razmere in policija upa, da jih v kratkem zaseže.

Mlad tat. Policija v Beljaku je aretirala še komaj 15letnega ključavničarskega učenca Ludovika Modrijana. Modrijan se je splazil na vrt hiše ob cesti Perau v Beljaku, zlezel po zidu do okna v visokem parterju, kjer je visela ročna torbica kuharice Katarine Škuteljeve. Iz torbice je ukradel nekaj drobiža in zlato žensko uro. Hišna gospodinja, ki je bila slučajno na vrtu, je dečka videla, ko je odhajal. Rekel ji je, da je videl vodnjak in šel pit vodo. Dečko je poleg tega že v preiskavi zaradi žepne tatvine v panorami. Uro je skril in jo še sedaj niso našli.

Zločin očeta. V Volšperku so aretirali 55letnega oženjenega krojaškega mojstra Gabriela Thonhauserja, ker je posilil svojo lastno 14letno hčerko.

Nepoznana utopijanka. Iz Vrbskega jezera so potegnili včeraj pri Porečah utopijenko, staro okoli 55 let. Imela je na sebi kopalno obleko. Utopijenko ne poznajo, biti mora tujka.

Tatovi — cigani. V Št. Vidu ob Glini se je izvršil predsnočnem tatinski vlom v trgovino Marije Fabjanove. Kot tatovi so bili osumljeni cigani. Odesli so precejšnjo svoto denarja in več blaga. Cigane so prijeli v bližnjem gozdu. Našli so pri njih mnogo sumljivega blaga. Pri nekci ciganki so našli pri preiskavi pod krilom skriti dve puški, razsajeni v posamezne dele.

Primorsko.

Na goriški realki je bilo v minulem letu 149 Slovencev in 144 Italijanov. Poleg teh je bilo nekaj Nemcev. Razen v VII. razredu so bili v vseh razredih v večini Slovenci.

Ukradena cerkvena blagajna. Neznani tatovi so vlomili v vikarijsko poslopje v Sovodnjah. Odesli so iz cerkvene blagajne okroglo 500 kron denarja, hranilne knjižice in več obligacij v skupni vrednosti čez deset tisoč kron.

V morje je skočil v Trstu 39letni hišni oskrbnik Anton Košuta. Dejanje je izvršil v hipni blaznosti. Kljub temu, da se je silno branil rešiteljev, so ga vendar še živega privedli iz vode in ga odpeljali v bolnišnico.

Pravčasna rešitev. Neki 12letni dečko je padel med igro v Veliki kanal v Trstu. Nesrečo je opazil mimogrede učitelj Slavko Kamnik in je skočil po dečka, ki se je že potapljaj. Pripeljal ga je na breg. Ko je dečko začutil pod sabo zopet trda tla, izvil se je iz rok rešitelja in pobeignil, ne da bi se rešitelju zahvalil.

Žrtve maščevanja. Tovarniškega mojstra Makaronoviča v Trstu sta napadla snoči dva delavca na cesti, ko se je vračal domov. Napad sta izvršila iz maščevanja, ker sta bila odpuščena zaradi nerednosti pri delu. Napadla sta ga z noži in mu prizadajala težke poškodbe na glavi in na vratu. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico. Napadalca sta neznanu kam pobeignila.

Nesreča vsled splašenih konj. V Trstu sta se splašala okoli 6 ure zvečer na cesti Silvio Pelico dva vprežena konja. V vozu sta sedela trgovec Marušič in senzal Steindler. Konja sta drvila s silno naglico po cesti, dokler nista zadela z vozom ob neki zid. Voz se je prekucnil, pasarjirja sta priletela z vso silo v zid. Marušič je dobil težke poškodbe na rokah in na glavi, Steindler pa si je pretresel možgane. Marušiča so odpeljali domov, Steindlerja pa v bolnico. Oba sta težko poškodovana.

Iz lekarniških krogov. Zveza lekarniških pomočnikov v Trstu svari srednješolce, da naj se ne posvetijo lekarniški službi na jugu. Vsi lekarnarji v Trstu, v Istri, na Goriškem, v Dalmaciji in na Južnem Tiroskem imajo zaposlenih 110 pomočnikov. Za slučajno izpraznjena mesta pa je pripravljenih že 96 prosilcev.

Dnevne vesti.

+ Kranjski dež. zbor je izgubil svojega najstarejšega člana. Ekscelencia baron Josip Schwegel, poslanec veleposestva, je iz ozira na svojo visoko starost in na svojo bolehnost odložil mandat. Baron Schwegel je bil od l. 1883. deželni poslanec. Prišel je v dež. zbor, ko je bil bojeviti načelnik nemškega veleposestva baron Apfaltertrn že oslavljen in je postal kmalu vodja nemškega veleposestva. Zastopal je nemške težnje z veliko spretnostjo in energijo v mnogih velikih debatah. Od l. 1895. je imel v dež. zboru posebno važno pozicijo. Tedaj je bila namreč sklenjena slovensko-nemška liberalna koalicija. Baron Schwegel in pokojni dr. Schaffer sta pridobila nemške veleposestnike za to misel, ki ji je bil Janko Kernik duševni oče, in priznati se jima mora, da sta se sklenjenega dogovora lojalno držala, dokler ni prišla v dež. zbor klerikalna obstrukcija in je dunajska vlada začela pritiskati na veleposestnike, naj se ločijo od naprednjakov in naj prevzemo v dež. zboru vlogo »posredovalca«. Povod za ločitev je dal v svojem bistvu popolnoma brezpomembni predlog dr. Susteršiča zaradi zapisnikov dež. zbora. Pod pritiskom javnosti je morala narodno-napredna stranka glasovati za ta predlog. Dasi so Nemci dobro vedeli, da na celi stvari nič ni, da so hoteli klerikalci le naprednjake spraviti v neprijeten položaj, so vendar veleposestniki izvajali iz tega skrajne konsekvence in razdrli dogovor z naprednjaki. V dež. zboru je nastala nova situacija. Nemci so prevzeli vlogo »posredovalca« in jo izvršili tako, da so dobili klerikalci — vso oblast v roke. Prej so bili veleposestniki jeziček na tehnični — zdaj nimajo nobene moči v dež. upravi. Baron Schwegel je veleposestnike pač tudi v dobi klerikalno-nemške kooperacije vodil, ali s srcem pač ni bil pri tej stvari, zakaj bil je po svojem prepričanju vedno liberalec in mu početje klerikalne stranke ni moglo ugajati. Odkar je bil sklenjen novi deželnozborski volilni red, se baron Schwegel ni več tako, kakor prej posvečal zadevam dež. zbora, pač tudi vsled tega, ker je spoznal, da so veleposestniki po lastni krivdi zaigrali svojo prejšnjo pozicijo. Začel se je umikati, zlasti odkar ga je zadela nesreča, da sta mu v kratkem času umrla dva netjaka, in zdaj se je popolnoma umaknil. Baron Schwegel ni igral v dež. zboru kranjskem samo veliko vlogo kot politični vodja veleposestniških poslancev, nego tudi kot temeljit poznavalec finančnih in gospodarskih vprašanj. Velike so njegove zasluge za dolenske železnice in baron Schwegel je bil tisti mož, ki je v dež. zboru kranjskem sprožil zgradbo bohinske železnice, ko menda še v ministrstvu niso nanj resno mislili, storil je mnogo za deželni muzej in sploh za različne druge zadeve ter pri vsaki priliki posvedočil, da ga navdaja resnična domovinska ljubezen do

kranjske dežele, četudi za narodna prizadevanja kranjskega prebivalstva nima simpatij. Klub veleposestniških poslancev je na mesto barona Schwelga izvolil za svojega načelnika grofa Barbota, za njegovega namestnika pa grofa Margherija.

+ Lampe zgodovinar. Dragoce-ni čas finančnega ministra kranjskega je sicer vobče posvečen raznim denunciacijam in drugim lamparijam. Pa včasih si ta mož le ne more kaj, da ne bi stopil pred javnost in zagrešil novo nedostojnost. Z estetiškega stališča je vsega obžalovanja vredno, da je od časa do časa treba pečati se z umazanim gradivom, a stvari sami utegne biti na korist to neprijetno delo. Dr. Lampe dokazuje, da ga ni strokovnjaka, ki bi razumel takega knjigovedstva, kakor ga je vpeljal on v deželnem dvorcu. Obenem pa dokazuje finančni referent, da se on sam spozna na pravilno knjigovedstvo približno toliko, kakor njegov klerikalni ribničar na geografijo. Naj hodi maček še tako pazno okoli vrole kaše, Lampe ne bo nikdar mogel utajiti dejstva, da on naravnost nesramno laže, ko deželnemu premoženju prištevata oni aktivum poldrugega milijona, ki ga dežela dolguje melioracijskemu zakladu in ki se je porabil v pokritje rednega deficita. Nad vse zanimivo bi bil obupni boj, ki ga v svojo obrambo vodi Lampe proti brošuri pl. Suklje-ta, da se ne bi slehnemu poštenemu človeku gabilo vpricho nerodno skovanih laži Lampetovih. Dr. Lampe je pred kratkim, govoreč o pogajanjih z Unionbanko klical pl. Suklje-ta v spomin: »Ali se ne spominjaš, dragi prijatelj pl. Suklje? Bilo je 4. januarja 1911. v kavarni »Central«. Po zajtrku smo sedeli ti, dr. Susteršič in jaz... Glasom ministerijalnega akta št. 10761 ex 1911 vršila se je dne 4. jan. 1911 medministerijalna konferenca, o kakih pogajanjih z Unionbanko seve ni bilo tačas govora. Dr. Susteršič bil je isti dan v Ljubljani ali kje na Tirolskem, in gospod dr. Lampe je isti dan zajtrkoval menda v »Tirolerhofu« na Dunaju. Pribita bodi za enkrat ta Lampetova laž, ako visoki gospod želi še drugih pojasnil, se mu bo postreglo tako temeljito, da bo mogoče kmalu spisal novo zgodovino kranjskih denarjev.

+ Proti naprednim uradnikom. Iz povsem verodostojnega vira se nam poroča, da so se, oziroma se nameravajo poklicati na odgovor vsi oni uradniki, ki so se udeležili nedeljskega zbora narodno-naprednih zapupnikov. Poroča se nam, da je to ukazal ekscelencia baron Schwarz sam. Odkrito povedano, ne moremo prav verjeti tej vesti, dasi je nam došla z docela zanesljive in verodostojne strani. Ne moremo si namreč misliti, da bi bil baron Schwarz že tako zelo pod komando klerikalne stranke, da bi izvrševal njene ukaze tudi takrat, kadar so v očitnem nasprotju z zakoni. Saj je vendar tudi uradni svoboden državljani, ki se sme posluževati svojih v ustavi mu zajamčenih državljanjskih pravic. Sicer pa, ako se je baron Schwarz res izpobil tako daleč, kar, kakor rečeno, ne moremo verjeti, da poziva na odgovornost one uradnike, ki so se udeležili nedeljskega naprednega shoda, se bodo že še našla sredstva in pota, da se ga bo poučilo, kaj se v ustavni državi sme in kaj se ne sme. Menda še nismo na Hrvaškem pod Cuvajem! Pa recimo, da je baron Schwarz načelno nasproten temu, da se uradniki poslužujejo svojih državljanjskih pravic, zakaj potem ne meri z enako mero klerikalnim, kakor naprednim uradnikom? Davčni oficijal v Kamniku Majer, znani klerikalec, je na primer dobil celo dopust, da se je kot čuk lahko udeleževal raznih klerikalnih političnih prireditev in finančni koncipist Anton Svetek je imel celo referat na klerikalnem političnem shodu, a dosedaj še nismo slišali, da bi bila deželna vlada radi tega klicala na odgovor. Zato menimo: kar je dovoljeno klerikalnim, to mora biti dovoljeno tudi naprednim uradnikom!

+ Komisar Cuvaj — zaveznik dr. Susteršičev? V graški »Tagespošti« čitamo, to-le brzjavno vest iz Zagreba: »Tu se mnogo opaža, da policijska cenzura ne dovoli tukajšnjim listom ničesar priobčiti, kar je neugodno za slovensko-klerikalno stranko, zlasti pa za njenega voditelja dr. Susteršiča. Vsa poročila o sporu, ki je nastal med slovenskimi klerikalci in dalmatinskimi pravaškimi poslanci so bila zaplenjena in od tega časa ne pripustijo policijska cenzura nobene vesti o slovenski klerikalni stranki.« — Ta vest graškega lista je nad vse značilna, ker razkriva tajne niti, ki se pletu med hrvaškimi tiranom Cuvajem in dr. Susteršičem, odnosno slovensko klerikalno stranko. Sedaj bo pač vsakomur jasno, zakaj se je dr. Susteršič toliko odločnostjo upri vsaki resni akciji v parlamentu proti Cuvajevemu režimu na Hrvaškem. Tajna zveza med Cuvajem in Susteršičem!

Cuvaj se ima pač Šusteršiču zahvaljati, da je še vedno na krmilu na Hrvaškem, zato se mora izkazati hvaležnega in zato ne pusti njegova cenzura v hrvaške liste nobene neugodne vesti o slovenskih klerikalcih. Giliha pač vkup striha: hrvaški nasilnik Cuvaj mora pač uživati simpatije pri onih, ki se tudi na Slovenskem vzdržujejo na površju samo z nasilstvom, terorizmom in korupcijo! Radovedni smo, kaj sedaj poredko dalmatinski pravaši, ki so se pravkar zopet dali preseliti pri dr. Šusteršiču? Ali bodo sedaj spregledali, da pomenja biti v Šusteršičevem klubu toliko, kakor da bi bili vpreženi pred voz komisarja Cuvaja? No, bojimo se, da so hrvaški pravaši že tako zaslepljeni, da ne morejo več spregledati in da bodo slej kot prej drli skozi drn in strn za Cuvajevim tajnim zaveznikom — dr. Ivanom Šusteršičem!

+ **Posledica zlorabe uradne oblasti.** Svoječasno smo poročali, da je dal občinski gerent v Mostah Jože Oražem nekemu Kosu uradno potrdilo, da je let-tega hiša že dograjena in že pripravna za stanovanje, dasi je bila hiša še popolnoma nedovršena. To uradno potrdilo je izdal v svojo, da izplača Mestna hranilnica ljubljanskega drugega polovico Kosu dovoljenega posojila, od katerega je dobil Oražem znaten znesek za dobavo opeke in drugega stavbnega materiala. Sedaj je Kosu vse zarubljeno in Kos je moral ustaviti tudi nadaljnjo zgradbo svoje hiše. Nedograjena hiša pride na dražbo in čisto gotovo pa drugi upniki s svojimi terjatvami propadli. In kdo je zakrivil vse to? Občinski gerent Oražem, ki je vedoma izdal sleparsko uradno potrdilo, samo da bi sam prišel do svojega denarja! Radovedni smo, kaj k temu poredko oblasti in ako bodo še nadalje mirno trpele takšno poslovanje občinskega gerenta Oražema?

+ **Na zboru zaupnikov narodno-napredne stranke** je svojo odsotnost opravičil g. Lavoslav Bučar iz Kostanjevice, ki je bil določen za referenta o kostanjeviškem in krškem okraju. Svoj referat je g. Bučar poslal izvrševalnemu odboru narodno-napredne stranke.

+ **Narodno-naprednim pristajam v Spodnji in Zgornji Šiški.** Dolžnost vsakega narodno-naprednega somišljenika je, da pristopi k naprednemu političnemu društvu »Vodnik«. Kdor hoče pristopiti društvu, naj naznani pismeno svoj pristop tajniku društva Rudolfu Šega, Spodnja Šiška št. 208.

+ **Promocija.** Na dunajskem vseučilišču je bil včeraj 10. t. m. promoviran za doktorja prava gosp. Jakob Prešeren. Čestitamo!

— **Pogreb vseučiliškega profesorja dr. Karla Štrekliča** se je vršil v sredo ob 3. popoldne iz ulice Rosenberggürtel št. 21 na Sentenartski pokopališče v Gradcu. Pogreba se je udeležila velika množica dam in gospodov, na čelu vseučiliški rektor dr. Fr. Hauke, dekan modroslovske fakultete dr. Fritsch, predsednik izpraševalne komisije za srednje šole dr. Adolf Bauer, kolegi filologi, ravnatelj vseučiliške knjižnice dr. Jan Peisker, pokojnikov prijatelji in ožji tovariši dr. M. Murko, zgodovinar prof. Anton Kaspret in dr. Pavel Turner za zgodovinsko društvo v Mariboru, prof. dr. J. Arnejc za profsorski gimn. zbor v Mariboru, Fr. Govekar za odbor »Slov. Matica« v Ljubljani, akadem. društva slovenska in hrvaška, mnogo profesorjev, učiteljev in pravnikov, graška čitalnica skoro polnoštevilno, pokojnikova brata Anton in France ter svak Sirca. Za krsto sta stopali pokojnikova vdova gospa Afra Štrekličeva roj. Ludwigova ter starejša hčerka Marija. Mlajša hčerka Ljudmila je morala zaradi bolezni ostati doma. Pred krsto se je vozil poln voz venec, nekateri tudi s slovenskimi travkovi in večinoma s slovenskimi napis. Poslala so jih narodna društva in pokojnikovi prijatelji (iz Ljubljane g. dr. Val. Krisper). Sprevod je šel mimo vseučilišča, na katerem visi črna zastava. Ko je dospel sprevod na pokopališče, je začelo, žal, močno deževati. Akademiki so na grobu zapeli slovensko nagrobnico »Blagor mu«. Mrtvaški list je izšel v slovenskem in nemškem jeziku.

— **Prof. dr. Karel Štrekelj**, ki je bil včeraj popoldne v Gradcu pokopan, je bil že pred štirimi leti opasno obolel in sicer na ledicah. Rešila ga je le njegova izredno močna narava. Približno ob tem času je postal tudi redni vseučiliški profesor (ad personam). Vsi svoje vzorne marljivosti, v kateri je neprestano delal, pa je nekako pred letom obolel iznova ter je odpotoval na jug. A moral se je vrniti, ne da bi našel ozdravljenje. Lahko se reče, da je delal do zadnjega diha za slovensko vedo. Ko že ni mogel sam več pisati, je vendarle še urejal in pripravljaj za tisk »Sloven-

ske narodne pesmi« ter sta mu morali pri tem pomagati soproga in hčerka. Ti dve sta prepisovali rokopise po njegovih navodilih. Od maja meseca t. l. pa je pravzaprav že ugašalo njegovo življenje. Vzdrževali so ga le s tekočinami. Ker je ležal od jeseni, je bilo njegovo telo ena sama rana. Trpel je torej grozno. Tudi že govoriti ni mogel več ter ni skoraj nikogar spoznal. Njegova orjaška natura pa se je ustavljala do nedelje, 7. t. m. Umrl je v starosti 53 let, kar je za vseučiliškega profesorja zelo tragično, ker v tej dobi je bil baš na vrhuncu svoje duševne tvornosti. Svojo življenjsko nalogo je moral ustaviti nedovršeno. V rokopisu je ostala nedovršena slovnica, s katero bi Slovenci po sto letih zopet enkrat dobili s širokega stališča pisano vednostno delo. Nedokončane je pustil »Slovenske narodne pesmi«, ki so letos dosegle 14. snopič. Plod 17letnega truda in publikacija, kakor je drugi Slovani doslej nimajo, so te naše narodne pesmi, ki jih izdaja »Slovenska Matica«. V zadnjem času je pokojnik svoj trud posebno posvetil besedam, ki smo jih Slovenci prevzeli od Nemcev in Lahov ter oni od nas; poleg tega je raziskoval slovenska krajevna imena na nemškem in slovenskem Štajerskem. Vse te razprave so izšle v slovenskem jeziku v mariborskem »Časopisu za zgodovino in narodopisje«. Napisal jih je slovensko, ker je bil vedno **narodno čuteč** Slovenec, ki mu je bila skrb za našo znanost resnično na srcu. Da jih ni napisal slovensko zato, da bi se odtegnil drugojezični kontroli, to se vidi najlepše na priznanjih, ki so ga dosegla pri nemških in slovenskih učenjakih. Njegova razprava »Slovanski elementi v besednem zakladu štajerskih Nemcev« izide v nemškem prevodu v enem najuglednejših nemških filoloških listov; petersburška akademija znanosti mu je za svojo »Enciklopedijo slovanske filologije« poverila nalogo, naj obdela poglavja o jezikovnih stikih Slovanov z njihovimi zapadnimi sosedmi. Koliko je slovenska veda izgubila z dr. Karlom Štrekeljem, to se vidi jasno na dejstvu, da danes ni med nami nikogar, ki bi le eno teh njegovih nalog lahko nadaljeval tako, da bi mu bil enak naslednik. Pokojnik je bil vodja slavističnega seminarja na vseučilišču v Gradcu, dopisujoči član akademije znanosti v Peterburgu, srbske kralj. akademije v Beogradu in Narodopisne skupnosti československi v Pragi. Živel je le vidi in književnosti ter se v slovensko politiko ni vtikal, dasi jo je vedno zasledoval z velikim zanimanjem. Leta 1893. je pomagal ustanoviti dunajsko slovensko katoliško akademsko društvo »Danico«; kako malo pa je imel pozneje skupnega z odličnimi voditelji slovenske »katoliške« stranke, o tem jasno priča zgodovina njegovega boja zaradi »nemoralnosti« Slovenskih narodnih pesmi!

— **Nezgodna deželne avtomobila.** Deželni stavbni nadsvetnik Klinar se je v družbi dr. Lampeta peljal z deželnim avtomobilom na Dolenjsko. V Mirnski dolini se je avtomobil preukucnil, a pgodilo se ni nikomur nič hudega.

— **Ljudje so res poredni.** Zdaj raznašajo govorico, da postane dr. Pegan — šofer. Pravijo, da ga bodo klerikalci odslovili iz službe dež. odbornika, svojo odvetniško pisarno bo pa sam zaprl, ker ni zadovoljen z disciplinarnimi načeli odvetniške zbornice. Seveda je to neresnično. Z odvetniško zbornico se dr. Pegan popolnoma zadovoljen, dež. odborništva pa ne bo pustil, dokler mu ga ne vzamejo s silo, kar se more zgoditi šele pri prihodnjih volitvah. Te govorice so nastale, ker je dr. Pegan v terek z zadostnim uspehom napravil šofersko skušnjo in je zdaj opravičen samostojno voziti z avtomobilom. Tudi si je dr. Pegan kupil svoj lastni avtomobil. Ta sicer ni nov, nego »von Herrschaften abgelegt«, a ker je prelakiran, se čisto dobro reprezentira in tako dr. Peganu ni treba več čakati, kdaj pride pri deželnem avtomobilu na vrsto. Morda še doživimo, da se bo hudoval na somišljenike, ki se z dež. avtomobilom vozijo za zabavo, kakor se že sedaj hudoje na svojega prijatelja dr. Šusteršiča, češ, da bo za svoje stanovanje v dež. dvorcu potratil mastne ti-sočake dež. denarja.

— **Umrl je v starosti 71 let** postajenačelnik v p. gosp. Franc Sterle. Služboval je na raznih kranjskih postajah, zadnja leta pa je živel v Ljubljani.

— **Konkurz** je napovedal trgovec v Prešernovi ulici v Ljubljani Ludovik Dollenc.

— **Zrelostni izpiti na c. kr. višji realki** so se vršili od 2. do 8. julija. Prebilo je maturo 29 kandidatov, med njimi 21 Slovencev in 8 Nemcev. Slovenski abiturienti so bili nastopni: Leopold Armič, Evgen Baraga, Teodor Buchta, Silvin Burger (z odliko), Miroslav Burja, Rihard

Debelak, Maksimilijan Dekleva, Anton Dittrich, Josip Dolenc, Oton Gregorič, Herman Hieng, Vladimir Lapaine, Stan-ko Peruzzi, Ferdo Roš, Rajko Spindler, Ferdinand Šimenc, Vladimir Subic, Aleksander Tomšič, Ignac Vidic, Ciril Zupan-čič in Josip Zarn (z odliko). Dva eksternista (1 Slovenec in 1 Nemec) sta odstopila.

— **O občinskem tajniku v Mostah**, ki slihi na ime Mrcina, se pripoveduje, da je bil lepe zgodbe. Nedavno tega je v občinski pisarni tako pretepel neko žensko, ki je prišla ravno iz bolnice, da ga sedaj toži radi telesne poškodbe. O sodni obravnavi bomo seveda poročali.

— **Brez stavbne komisije** in ne da bi plačala predpisane stavbne pristojbine je zidala Frančiška Praprotnik v Mostah hlev in šupo. Morda ji je gerent Oražem vse to spregledal za to, da bi pri občinskih volitvah volila — njega. Pri Oražmu je vse mogoče.

— **Sola v Mostah** je padla v vodo in se ne bo gradila, pravijo, da za to, ker stavbišče ni ugodno za šolsko poslopje. Oražmov govorjenje, da bo se šola jela v kratkem zidati, je bil torej samo pesek v oči.

— **Občinski svet v Kranju** je imenoval za obč. tajnika gospoda Josipa Šmigočca.

— **Poročil se je na Bledu** v ponedeljek gosp. Anton Murnik, trgovec in posestnik iz Idrije, z vrlo narodno gospico Minko Pikon z Dobrave. Mladima poročencema mnogo sreče!

— **V Doleh nad Idrijo** je bil koncem preteklega meseca izvoljen za župana posestnikov sin Štefan pl. Premerstein, in sicer je dobil od 17 navzočih odbornikov 12 glasov. Proti tej volitvi je spisal pritožbo c. kr. rudniški katehet Oswald v Idriji, češ, da je izvoljeni župan brez samostojnega pridobitka in pod očetovo oblastjo. Ker je bil Štefan pl. Premerstein pravomočno izvoljen za občinskega odbornika, tedaj tudi ne more biti nikakega zadržka iz navedenih razlogov, da ne bi bil izvoljen za župana. Ne verjamemo, da bi bil Oswald tako neumen, da bi tega ne vedel. Toda hudoben je, zato mora s svojo nagajivostjo dražiti tudi napredno dolsko občino v idrijski okolič. Radi pa verjamemo, da je klerikalcem zelo neprijetno, da je izvoljen za župana ravno Štefan pl. Premerstein, ker je znan kot odločen, napreden, inteligenten kmečki mladenič. Ravno njegovi marljivosti se je zahaljati, da se je dolska občina ubranila klerikalnemu navalu, in zato je prav, da so mu napredni občinski odborniki izkazali zaupanje in ga izvolili za župana. Ni še dovršil 25 leto svoje dobe, pa je Štefan pl. Premerstein dosegel najvišje odlikovanje, ki ga morejo podeliti občinci svojemu občanu. Na to izkazano zaupanje občanov more biti lahko ponosen, saj utegne biti na Kranjskem najmlajši župan. Tega dostojanstva, ki so ga mu podelili svobodni občani, mu Oswaldova nagajivost vzeti ne more. Upamo, da bo politična oblast v najkrajšem času zavrnila od Oswaldove sestavljene pritožbe, ker ni nobenega postavnega zadržka proti Premersteinovi izvolitvi. O izidu bomo poročali.

— **K maturi na državni višji realki v Idriji**, ki se je vršila pod vodstvom deželne šolskega nadzornika Hubada od 5. do 9. t. m., se je prijavilo 19 dijakov. Z odličnim uspehom so prestali maturo 3, z dobrim uspehom 14, eden je odstopil, en maturant pa je bil reprobiran za pol leta. Uspeh je torej zelo ugoden. Abiturienti so: Ivan Bonča iz Idrije, Fran Dominco iz Čezsoče, Anton Eržen iz Kopra, Rudolf Hamerlit iz Logatca, Božidar Kristančič iz Višnjevka, Ivan Krulc (z odliko) iz Kapel, Alojz Kumer iz Idrije, Bogdan Negrode od Sv. Ivana pri Trstu, Ivan Ramor iz Kandije, Ernest Sancin iz Škedenja, Anton Seljak iz Idrije, Stanislav Sonc iz Tržiča, Fran Terpin iz Rihemberga, Janko Tomec iz Št. Vida nad Ljubljano, Vladislav Turk (z odliko) iz Idrije, Viktor Uršič (z odliko) iz Kobarida in Josip Vonceina iz Idrije.

— **Iz Mokronoga.** Naš priljubljeni župnik Henrik Bukowitzi prosi za dekansko mesto na Vrhniki. Ako je to res, potem prosimo mi škofa, naj mu privoščijo in podeli to mesto, — kajti mokronoški farani ga tako ljubimo, da mu spjelimo vso njegovo opravdo brezplačno na kolodvor in njemu samemu plačamo železniško vožnjo v I. razredu do Vrhnike.

— **Belokranjske novice.** Nesreča pri zgradbi predora. 26. junija je vozil v Semicu Anton Nampelj gramoz iz predora. Samokolnica je bila preveč naložena, vsled česar se ni dala prevrniti. Nampelj je hotel prevrniti s pomočjo dvigalnega kola. Kol se je sprožil ter vrgel Nampelja osem metrov visoko. Padel je tako nesrečno, da se je smrtono varno poškodoval. Prepeljali so

ga v bolnišnico v Kandijo, kjer se bori s smrtjo. Nampelj je bil navdušen član Sokola in je podpiral svojo staro mater. — Nevihata. 25. junija je v Semicu razsajala huda nevihta. Treščilo je v Šlezingerjevo vinsko klet ter jo užgalo. Požarna bramba iz Semic je prihitela takoj na pomoč ter omejila požar. Rešila je tudi 30 hl vina. Steznar ima obično škodo, ker ni bil zavarovan. — Delavsko gibanje. V Prelo-gah so imeli 23. junija delavci sestanek, na katerem so se posvetovali o svojem žalostnem gmetnom stanju. Prišel je tudi semiški župnik ter se začel vmešavati. Začel je praviti, da imajo delavci popolnoma dovolj, če dobivajo po tri krome na dan. Ko je župnik te besede izgovoril, jo je moral hitro odkuriti, ker bi jo sicer brezdvomno skupil. Vprašamo župnika kako more delavec s tremi kromami preživljati sebe in družino. Župnik pač lahko govori, če dobiva od nemškega viteškega reda 2800 K, za maše po tri do štiri krome, za pogrebe 20 do 30 kron in če je rekvijem, 200 do 240 kron.

— **Vola splašila.** Ko je snoči okoli 11. ure pripeljal posestnik Mihael Kovač iz Čeruč po ulici na Grad pred hišo št. 7. sod za gnojnico, sta se vola vsled bliskanja splašila ter zdirljala proti Sodarski stezi. Med tem je Kovač padel z voza in se na glavi težko telesno poškodoval. Na lice mesta poklicani policijski zdravnik je odredil, da so ponesrečenca prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Izguljeno.** Klepar Franc Lovrač je izgubil na dirkališču dežnik vreden 2 K. — Prodajalka Kati Mulej je izgubila zlato zapestnico v obliki verižice vredno 50 K. — Neka učiteljica je izgubila brožo z rdečimi jagodami. — Brivčeva soproga Marija Blažanin je izgubila črno boržnasto ročno torbico vredno 4 K.

— **Najden je bil** v soboto 10kronski bankovec. Izgubitelj ga dobi v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Narodna obramba.

— **Viška Ciril - Metodova podružnica** prijazno vabi na veliko veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 14. julija 1912 na senčnatem vrtu nekdanje Traunove restavracije. Spored je bogat in zabaven. Sodeluje domaška godba, »Sokol« na Viču, pevsko društvo iz Ljubljane in druga narodna društva. Začetek ob 4. popoldne. — Vstopnina 30 vin. — Pridite vsi, ki vam je za rešitev slovenske mladine! — O d b o r.

Društvena naznanila.

— **Dramatično društvo v Ljubljani** bo imelo v petek, dne 12. julija ob 8. zvečer v mali dvorani čitalnice nadaljevanje obnega zbora. Ker se ima izvršiti najbolj važna točka dnevnega reda, volitev novega odbora in predsednika, se prosijo č. gg. društveniki, da se v čim največjem številu odzovejo vabilu ter s tem dokažejo, da se resnično zanimajo za ta eminentno kulturni zavod.

— **Postojnska jama** bo ob priliki velike ljudske veselice v prid zgradbi Sokolskega doma v Postojni dne 14. t. m. slavnostno razsvetljena in za udeležnike veselice odprta od znanih vstopnin 1 K. Vabila na to veselico razposlala so se vsem sokolskim društvom. Posameznih vabil se ni pošiljalo. Pevski zbor bo zapel priljubljene skladbe domačih komponistov, ki jih je na svojih koncertih že proizvajala Glasbena Matica, orkester pa nas bo presenetil z nanovo nastudiranimi skladbami. Postojinci pričakujemo na ta dan obiska vseh zavednih naprednjakov, ki jim je na srcu razvitek Sokolstva.

— **Na zaupnem sestanku narodno-napredne stranke** dne 7. t. m. sklenila se je soglasno resolucija, s katero se pozivljajo naprednjaki, da predvsem podpirajo sokolska društva. Sokol v Postojni je brez strehe — in vsled pritiska s klerikalne strani že več kot eno leto ne goji telovadbe, ker je bil vržen iz telovadnice meščanske šole. Da se stavba sokolskega doma v Postojni čimprej omogoči, priredi društvo Sokolski dom dne 14. julija t. l. v Postojni veliko ljudsko veselico. — **Naprednjaki! Pokažite dejansko, da vaše resolucije niso samo na papirju, ampak da jih hočete v svojih močeh tudi udeleževati.** Udeležite se 14. t. m. sokolske veselice v Postojni!

— **Jeseniški Sokol** priredi v nedeljo, dne 14. julija veliko veselico na vrtu restavracije pri »Sokolu«. Poleg javne telovadbe, pri kateri nastopijo najboljši telovadci jeseniškega okrožja, bo občinstvu dana prilika, da poskusi svojo srečo pri bogato založenem srečolovu. Za pozdrave iz kraja v kraj bode skrbela vzorna šaljška pošta. Prijateljem dobrega prigrizka je pripravljen tolsti janjec, ki se bode pekel na ražnju. V prostorni turški kavarni se bodo dobile najrazličnejše kapljice za želodec,

vmes bodo pevci popevali pesmice, tamburaši pa vdarjali različne valčke. Zvečer ob 6. se prične ples. Vstop k javni telovadbi in vrtni veselici prost, za vstop na plesišče je plačati za ves večer samo 1 K, za posamezni ples pa 10 v. Začetek veselice ob 3. popoldne. Gorenjci! pridite na veselico najbolj zatiranega Sokola na Gorenjskem v obilnem številu.

— **Za Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** je nabral g. dr. D. Lončar, profesor v Idriji, z nabiralno polo 17 K. Prispevali so sledeči dobrotniki: 5 K: J. Nard in, c. kr. profesor; po 2 K: dr. D. Lončar, J. Antloga, sodni predstojnik, R. Potočnik, c. kr. sodnik, E. Gangl, deželni poslanec, in J. Novak, mestni fizik; po 1 K: dr. N. Omerša in dr. M. Potočnik, c. kr. profesor. Neimenovana udeležena praških slavnosti iz Ljubljane: 200 kron; prof. dr. Jakob Žmavc iz Ljubljane 5 K; dr. Štefan Kraut iz Novega mesta 2 K; gospa Ana dr. Romihova iz Krškega nabrala 50 kron. — Vsem naša najsrčnejša zahvala!

— **Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi** so poslali od 1. aprila do 31. maja prispevke sledeči dobrotniki: 250 K: Česká škola v Budějovicích po Milanu Plutu v Trstu; 60 K: nabral dr. Jos. Červený, okr. zdravnik v Cerknici; po 20 K: dr. Fr. Kalan, c. r. sodnik v Ribnici, Savinjska posojilnica v Zalcu, Notranjska posojilnica v Postojni, Hranilnica in posojilnica na Dolu; 6 K: ga. Gabriela Preissova v Pragi; po 5 K: okreni založna gospodarska ve Zbiroze (na Češkem), dr. F. Göstl, primarij deželne umobolnice v Gorici; 3 K: Anton Szillich, želez. uradnik v Ljubljani. — Društveni odbor se zahvaljuje iskreno vsem plemenitim podpornikom revne visokošolske mladine in prosi za nadaljno naklonjenost. Darove sprejema: dr. Karel Šebesta, advokat, Praha, II., Spalená ul. 9.

Prosveta.

— **Dramatična produkcija** privatnih gojencev igralca gosp. Milana Skrbinška se je vršila s sodelovanjem gospodične Rakarjeve in gospodične Ravnikove včeraj zvečer v areni »Narodnega doma« in je prav dobro uspela. Upriporili so Schnitzlerjev igrokaz »Ljubimkanje«. Naravno je pač, da je največ priznanja žel sodelujoči učitelj, a tudi njegovi gojenci in sodelujoči dami zaslužijo pohvalo. Gojenci so doprinesli dokaz, da imajo v gosp. Skrbinšku jako vestnega in spretnega učitelja, ki je v kratkem času dosegel lepe uspehe.

— **Druga dramatična produkcija** privatnih gojencev Milana Skrbinška, člana slovenskega gledališča se prične jutri, v petek, dne 12. julija, točno ob 8. zvečer! — Pričetek snočne produkcije se je bil zavlekel skoraj za trideset ure, to pa radi takorekoč v zadnjem trenutku nastalih težkoč glede izposojitve in prevoza pohištva iz deželne gledališča. Za petek je vse pripravljeno. Torej točno ob 8. zvečer, da se ne bo kdo zanašal. Opozorjamo zlasti na R. Zarnikovo izvirno noviteto, ubranostno sliko »O polnoči«! — Vstop prost. — Prostovoljni prispevki v pokritje stroškov se hvaležno sprejmejo.

Rnjiževnost.

— **»Svobodna Misel« št. 3./4.** je pravkar izšla in smo že naznanili vsebino. Naslovna stran prinaša krasni Aškerčev portret z avtografom. — Najprimernejši odgovor na klerikalne hujskarje in denuncijantstva ob priliki Aškerčevega pogreba bo, ako se naroče vsi, ki še tega niso storili, na »Svobodno Misel«, pristaja katere je bil umrl pesnik in ki je pisana v velikem njegovem duhu. Revija prinaša velezanimive članke o verstvu, o vseobčnem in specialnem kulturnem napredku, o vzgoji, politiki itd. in je edino slovesko znanstveno glasilo, kjer najde svobodno prepričanje svobodni svoj izraz. »Svobodna Misel« izhaja v Pragi in stane letno samo 3 K (10 števil). — Zahtevajte številko na ogled! Vsi naslovi na: »Svobodna Misel« Praha, Kral. Vinohrady 1248.

— **Opozorilo.** Cenjene naše naročnike prijazno opozarjamo na položnice, ki so jih prejeli, s prošnjo, da se jih izvolijo poslužiti v obnovev naročnine za julij, oziroma za tretje četrtletje in polletje. Ob enem prosimo, vpoštevati, da so te položnice namenjene le za naročbo »Slovenskega Naroda«, kakor stoji rdeče tiskano. Ne smejo se torej vporabljati za druge pošiljave (za Ciril-Metodovo družbo), ker se nam s tem povzročajo zmede v poštno-hranilničnem prometu. Narodni pozdrav!

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželni sodiščem.

Kako so klerikalci sleparili pri občinskih volitvah v Devici M. v Polju. Dodatno k včerajšnjemu poročilu o tej obravnavi, ki je razkrinkala seveda le deloma klerikalne sleparije pri občinskih volitvah v D. M. v Polju, poročamo danes nadalje.

Na obtoženo klop je spravila klerikalna strast tri žrtve, in sicer Jakob Dimnik, župana in posestnika v D. M. v Polju, Janeza Demšarja, posestnika v Slapah, in Antona Pangeršiča, bajtarja in čevljarja v Zalogu.

Obtoženi so: Janez Demšar je ob priliki odčin. volitev v občini D. M. v Polju, ki so se vršile 28. novembra, premišljeno in z namenom, da bi zabilil izvrševanje volilne pravice Janezu Bricleju iz Bizovika in Francetu Prepeluhu iz Dobrunj pridržal za ta dva volilca določene in njemu v dostavo izročene volilne listine.

Anton Pangeršič je brez sporazuma Tomaža Dimnika iz Dobrunj oddal pri volitvi glasovnico in predložil volilni komisiji Tomaž Dimnikovo izkaznico in ponarejeno njegovo volilno pooblastilo.

Župan Jakob Dimnik in Janez Demšar sta po ponarejeno volilno pooblastilo Tomaža Dimnika pripravila in jo izročila obtožencu Pangeršiču, da je z njim šel volit. Vse to je obravnava nepobitno dokazala, kar je velesnačilno za postopanje klerikalcev, ki se poleg drzno še ustili, da so imeli toliko pooblastil, da so jih še doma pustili. Možno je, da so jih pustili klerikalci res doma, toda vedeli so že, zakaj so to storili, ker bi drugače morda doživeli še kaj hujšega, kakor pri včerajšnji obravnavi.

Obtoženci seveda krivdo taje in hočejo prepričati sodišče z upravnimi izjavami, da so nedolžne žrtve v prevestnem izvrševanju svojih političnih dolžnosti. Demšar trdi, da mu je pač izročil tajnik Mrcina volilne listine za več volilcev, toda Bricleje in Prepeluhove izkaznice pa pravi, da ni imel pri sebi. Temu nasproti pa so dokazale priče, da je zahteval Demšar od obeh pooblastilo, ker mu ga pa ta dva nista hotela izročiti, je obdržal volilne listine. — Prepeluhu je dobesečno rekel, ko mu je ta odrekal pooblastilo, če ne daš pooblastila, pa ne dam izkaznice in brez nje ne moreš voliti. Ta nakana se je Demšarju tudi posrečila, ker res oba volilca nista mogla voliti. Prepeluh volilnih listin sploh ni dobil. Bricleju pa so jih poslali po pošti, da ni mogel iti več na volišče. Da je bilo to namenoma uprizorjeno, je jasno.

Sploh se je izkazal Demšar kot izborni klerikalni agitator, ki je pri oddaji volilnih listin dosledno in naravnost zahteval od volilcev pooblastila in jih je na ta način tudi veliko nabral. Pri Tomažu Dimniku je premočil v odsotnosti volilca, njegovo govo ženo, da je podpisala pooblastilo, on se je pa podpisal za pričo in je listine seveda kar obdržal. Oddajal je volilne listine, kar je tudi zelo značilno za postopanje klerikalcev, kar brez vsakega potrdila. Sploh je nastopal ta improvizirani sluga in agitator tako vsiljivo, kot pristni katoliški žid ali turški paša. Obtoženec Pangeršič se dela popolnoma neumnega. Pravi, da ima že 20 let bolezen v glavi in da je vsled tega silno slabega spomina. Vse, kar bi utegnilo biti zanj obtežilo, je previdno pozabil in se ne spominja. Ve pač, da je šel volit zase in za »Gregorjača«, za katerega je dobil volilne listine v glavnem taboru klerikalnih agitatorjev, v gostilni pri »Marički«. Kdo mu je pa vse to izročil, se on ne spominja in tudi ni seveda vprašal, če je dotični volilec, za katerega je šel volit, s tem zadovoljen, ali ne.

Jakob Dimnik, župan, ki je podpisal na nepristnem Dimnikovem pooblastilu kot priča, pravi, da ne ve, če je to njegov pristni podpis. Tudi on se prav malo spominja na celo zadevo, ker je seveda v silni navdušenosti in v takratnem vrvenju podpisaval kar tja v en dan, in je možno, da je tudi to pooblastilo podpisal, ker je tisti dan sploh veliko podpisaval.

Priče: Briclej iz Bizovika, je oddal svoje pooblastilo naprednjakom še predno je dobil volilne listine. Demšar mu je ob priliki, ko je zahteval od njega pooblastilo, zagrozil, da mu bo zaprl neko pot, če mu ne da pooblastila.

Prepeluh volilnih listin sploh ni dobil in je tudi pooblastilo že preje oddal. Ko ga je Demšar silil za pooblastilo, mu je kazal rdečo glasovnico, katero je pa zopet spravil, ko mu je Prepeluh pooblastilo odrekal. Pri tej priliki mu je Demšar tudi rekel, če tega ne boste imeli, pa ne boste mogli voliti. Tomaž Dimnik je bil zelo nejevoljen, ko je izvedel, da je Demšar njegovo ženo ukanil, da je podpisala v njegovem imenu pooblastilo.

stilo, ker je on že preje Benčino pooblastilo. Po ovadbi je prišel Demšar s pričami k njemu in ga je prosil, da naj mu podpiše neko izjavo, češ, da on ni pooblastil izsiljeval. Dimnik mu te izjave ni podpisal. — Jožefa Dimnikova izpove, da je Demšar od njega pooblastilo zahteval. — Pater-noster izpove, da mu je Briclej dal pooblastilo, listin pa ne, ker mu jih Demšar ni hotel izročiti. V istem smislu izpove tudi Benčina glede Janeza Dimnika.

Državni pravdnik je predlagal obsodbo vseh obtožencev in je opiral svoj zahtevek na zadostni dokazilni material.

Zagovornik je skušal seveda obtožence oprati in jih je slikal kot poštenjake.

Senat je po daljšem posvetovanju Jakoba Dimnika opustil, obsodil pa je Demšarja, kot smo že poročali, na tri tedne strogega zapor s postom in Pangeršiča na 1 teden navadnega zapor.

S tem so klerikalci obsojeni kot volilni sleparji in jasno se je pokazalo njihovo, vse kritike vredno postopanje pri volitvah. Obenem so spravili v zapor novi dve žrtvi, dva še neznana volilca, ki trpita sedaj vsled lastne zašlepljenosti in klerikalnega zapeljavanja bridke posledice.

Kranjc pred dunajskim porotnim sodiščem.

Kakor smo že včeraj na drugem mestu poročali, se je vršila na Dunaju porotna obravnava proti 29letnemu ključavničarju Ervinu Tavčarju, doma iz St. Vida na Kranjskem.

Tavčar je obtožen, da je umoril svojo ljubico, 20letno Ivano Jeršabekovo.

Tavčarja zastopa dr. Türkkel. Dne 15. marca okoli 10. zvečer so čuli pasanti v parku v Mariahilfu štiri strele iz revolverja. Ko so prišli na mesto, so našli na tleh dve osebi. Bila je Jeršabekova, dvakrat ustreljena v glavo, poleg nje pa je ležal Tavčar, sicer neranjen, toda nezavesten. Odpeljali so jih v bolnišnico, kjer je Jeršabekova v kratkem umrla.

Tavčar izpove, da je bila Jeršabekova njegova ljubica, s katero se je seznanil na neki veselici in s katero je pozneje intimno občeval, kar ni ostalo brez posledic. Bil je silno zaljubljen, obenem pa tudi silno ljubosumen, posebno, ker mu je Jeršabekova ponovno zadrževala, da želi njen oče, da bi se poročila s kakim uradnikom. Bila pa je Jeršabekova, kakor je dokazalo pričevanje res precej živo in podjetno dekle. On ji je večkrat rekel, da se bo ustrelil. Prodajal je obleko in si kupil revolver. Usodni večer se je sešel z njo ob 6. šla sta v kinematograf, nato v neko gostilno in pozneje v park. Ko mu je Jeršabekova zopet omenila očetovo zahtevo, je Tavčar potegnil revolver, češ, da se ustrelji. Ona je skočila k njemu in mu rekla, če se ustreliš, ustrelji preje mene. On jo je poljubil in nato ustrelil dvakrat v glavo. Ko jo je videl v smrtnem boju, ga je ta pogled tako prevzel, da je padel v nezavest.

Zdravniki so dognali, da je obtoženi Ervin Tavčar histeričen, morda tudi epileptičen, vendar pa ne duševno bolan.

Porotniki so nato zanimali soglasno vprašanje glede umora in uboja, potrdili pa so vprašanje glede prestopka orožnega patenta, kakor je senat Tavčarja oprostil in ga obsodil samo na 10 K globe zaradi prestopka orožnega patenta.

Razne stvari.

* **Vročina v Ameriki.** V Novem Yorku in okolici vlada grozna vročina. Samo v Novem Yorku je predvčerajšnjim vročina kap zadela 24 oseb. Več oseb je umrlo. V Filadelfiji je vsled vročine umrlo 14 oseb.

* **Klub samomorilcev v Varšavi.** Iz Varšave poročajo: Od 25. junija do predvčerajšnjim se je umorilo 25 članov kluba samomorilcev. Večina so se obesili. Policija skuša dobiti seznam članov tega kluba.

* **Škandali pri izpitih.** Iz Padove poročajo: Pri izpitih na vseučilišču je prišlo do velikih škandalov. Ko je neki profesor nekega medicinskega, ki je postal renitent, udaril s palico, so hoteli dijaki napasti profesorja. Izpiti so morali prekiniti.

* **Ljubico umoril.** Iz Monakovega poročajo: 23letni pek Weber je blizu Würzburga umoril svojo bivšo ljubico. Strl ji je glavo, polil s petrolejem ter zažgal. Priznal je, da je izvršil zločin, ker je ljubica postala mati in je hotel poročiti neko drugo deklico.

* **Proti grizi.** Sedaj, ko je nastala vročina in so dnevi soparni, se pogostoma pojavlja griza kot posledica preobčutljive zavzivanja sadja. Zoper to bolezen je dobro sredstvo kozareček borovničnega žganja, oziroma žganja, v katerem so borovnične namočene.

* **Poskušaj umor in samomor.** Iz Segedina poročajo: Stavbni mojster Papp, ki je star skoraj 70 let, je v nekem hotelu trikrat usretil na hišno H. Kovacs ter nato sebe težko ranil. Vsled hišne je zapustil svojo ženo in svoje otroke. Zdaj je pa izvedel, da ga je dekle goljufalo. Stanje obeh je smrtonosno.

* **Grozovita nesreča v rudokopu.** V premogokopu Denaby se je dogodilo pet eksplozij. Nepopisna je žalost sorodnikov ponesrečencev, ki čakajo pred vhodom v premogokop. Enemu delavcu je bila glava odtrgana. Trupla žrtve so grozno razmesarjena. Trideset delavcev, ki so delali v južnozahodnem rovu, je bilo ubitih. Dosedaj so spravili iz premogokopa 84 mrtvih.

* **Šivilja in vojaški zdravnik.** Z Dunaja poročajo: Pred par dnevi se je s sublimatom zastrupila 22letna šivilja Ana Hampel. Vojaško sodišče je zahtevalo, naj truplo prepeljejo v garnizijsko bolnišnico, da je bodo obducirali. Dekle je imelo znanje z nekim višjim štabnim zdravnikom. Ana Hampel je zahtevala, naj jo poroči. Ko pa do tega ni prišlo, se je zastrupila. Sorodniki rajneke so napravili ovadbo, da je zdravnik kriv samomora.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zasledovanje Čehov na Dunaju.

Dunaj, 11. julija. Da varuje nemški značaj Dunaja, je dal včeraj dunajski občinski svet predložiti imenik onih mestnih uslužbencev, ki pri zadnjem ljudskem štetju niso priglasili nemškega jezika kot svojega običajnega jezika. Občinski svet je nato sklenil, da se smejo v mestno službo sprejeti samo taki, ki se zavežejo, da ostanejo vedno Nemci. (Pa še pravijo, da to ni korupcija!)

Ogrožen češki mandat.

Dunaj, 11. julija. Korespondenca »Centrum« poroča, da je v šleskem češkem volilnem okraju Opavi ogrožen mandat bivšega poslanca Rollberga, ki je odločil, kakor znano, mandat. Prišlo je med strankami do diferenc, ki ogrožajo češko posest, ker je nevarnost, da prodoro socijalni demokratije. Od merodajne strani predlagajo tedaj, da naj združijo češke stranke svoje glasove na ministrstva za javna dela Trnko, rešijo na ta način češko posest, ter omogočijo na ta način Trnki, da ostane minister tudi v slučaju, če se kabinet parlamentarizira. Tudi Nemci nameravajo prihraniti en mandat železniškemu ministru Forsterju.

Statistika praških dni.

Dunaj, 11. julija. Železniško ministrstvo objavlja statistiko frekvence na železnicih povodom sokolskih slavnosti v Pragi. Z vlaki je dospelo od 28. junija do 2. julija v Prago na Franc Josipov in državnih kolodvorov 597.800 oseb. Poleg pomnoženih rednih vlakov so prispeli v tem času v Prago 304 posebni vlaki.

Auffenberg.

Berolin, 11. julija. »Tägliche Rundschau« poroča iz avstrijskih krogov, da je stališče vojnega ministra Auffenberga oamajano in da poda Auffenberg v kratkem demisijsko.

Mornariški nadzornik.

Dunaj, 11. julija. Svak predsednika okrožnega sodišča v p. Trenza, Anton Haus, je imenovan za mornariškega nadzornika.

Zrakoplovstvo.

Dunaj, 11. julija. Na letališču pri Dunajskem novem mestu se je včeraj ponesrečil pilot Wenzel. Padel je z višine 30 m. Stroj se je popolnoma razbil, Wenzla so prepeljali težko ranjenega v bolnišnico.

Občinska kriza v Pulju.

Pulj, 11. julija. Včeraj so aretirali v Pulju inženirja mestne plinarne Lebara. S to aretacijo je doseglo število aretiranih 24. Vsi so krivi, da so si pridobivali na nepošten način občinski denar in obično izkoriščali. — Obravnava bo dokazala brzkone velika razkritja o Lebaru, ki je bil poleg tega zagrizen kamorist in strasten laški agitator.

Komisar Cuvaj in hrvaški sabor.

Budimpešta, 11. julija. Včeraj je bil komisar Cuvaj tu. Pripeljal se je z Dunaja, kjer je konferiral z ministri: Bilinskim, Heinoldom, Berchtoldom in drugimi vplivnimi državniki. Vrnil se je čez Budimpešto v Zagreb. Vladni krogi zatrjujejo, da so Cuvaja podučili, da njegovo postopanje na Hrvaškem ni odobravanja vredno. Tudi govore, da bo treba na Hrvaškem v kratem zopet vpeljati ustavo in da bodo na jesen razpisane nove volitve v sabor.

Vojaška nesreča pri Örkenyju.

Budimpešta, 11. julija. Na izredno slovesen način se je včeraj vršil pogreb topničarja Itta iz Örkenyja. Pogreba se je udeležil tudi nadvojvoda Karel Albreht in vse vojaštvo bu-

dimpeštanske garnizije. Ob odprtem grobu je defiliralo vse vojaštvo.

Odlikovan urednik.

Budimpešta, 11. julija. Urednik lista »Pester Lloyd« Siegmund Singer je bil imenovan od cesarja za člana magnatske zbornice.

Hmeljski agent defraudiral.

Zatec, 11. julija. Hmeljski nakupovalec tvrdke Karel tudi v Savinski dolini znani Hirsch je defraudiral 25.000 K ter pobegnil v Ameriko.

Izključeni socijalno demokratični poslanci.

Rim, 11. julija. Socijalno demokratični poslanci, ki so bili izključeni iz stranke na čelu jim znani Bissolati so sklenili ustanoviti novo stranko, ki jo bodo imenovali socijalno reformistično stranko.

Napad na pošto.

Petrograd, 11. julija. Oboroženi in maskirani roparji so napadli poštne urad v Obuhovu, ustrelili poštarja ter hoteli oropati pošto. Prišla je policija, roparji pa so se zabarikadirali in vnel se je hud boj. Končno je moralo priti vojaštvo, ki je pošto cel dan oblegalo, predno so bili roparji deloma postreljeni, deloma pa ujeti.

Iz Albanije.

Carigrad, 11. julija. Turške čete so po dolgem ljutem boju, v katerem bi bile skoro podlegle, zasedle Krnjo. Na turški strani je mnogo mrtvih in ranjenih.

Carigrad, 11. julija. Bivši divizionar v Bitolju, general Feti paša pride pred vojno sodišče.

Carigrad, 11. julija. Vali iz Janine brzojavljajo, da je prišlo do boja med orožništvom in četaši. Četaši so bili premagani.

Skopje, 11. julija. V boju pri Vučitrnu, kjer so bili poraženi Albanci, je padel tudi eden izmed deseterih sinov Ize bega Boljetinca. Na turški strani se je borilo 6 bataljonov, na albanski strani pa 800 mož. Turškim vojem je poveljeval Fadil paša.

Skopje, 11. julija. V Ferizovicu so se uprli vojak, ker so dobili ukaz, da morajo odkorakati v Gilane, kjer se je bati arnavtske vstaje.

Skopje, 11. julija. V Kumanovu je izbruhnila vstaja. Iz Mitrovice sta bila odposlana dva polka v Kumanovo, da udušita vstajo. Brzojavna zveza med Mitrovico in Pečjo je prekinjena, cesta med tema dvema mestoma pa zaprta.

Kriza v Turčiji.

Carigrad, 11. julija. V svojem pismu, s katerim je podal vojni minister Mahmud Šefket paša svojo demisijsko, pravi, da se mu zdi bolj umešno, če nov vojni minister izvede zakon, ki prepoveduje častnikom politično delovanje. Govori se pa, da je njegovo demisijsko pospešil namen močnega komiteja pod vodstvom solunskih poslancev informirati vojnega ministra o nedostatkih v generalni intendantci. Mladoturški komite želi kot naslednika Mahmud Šefket paše generala Mazin paša.

Carigrad, 11. julija. Demisijska vojnega ministra bo imela, kakor se zatrjuje, za posledico odstop cele vrste drugih članov kabineta. Splošno se sodi, da je to koncesija upornim častnikom ter upajo, da bodo sedaj nemiri prenehali. Hussein Hilmi paša, kateremu so ponudili mesto vojnega ministra, se brani to mesto sprejeti, ter je izjavil, da je splošna kabinetska kriza neizogibna. Kot veliki vezir pride baie v pošte samo Hilmi paša.

Carigrad, 11. julija. Mladoturško časopisje se vehementno ustavlja predlogu, ki bi prepovedal državnim uradnikom in duhovnikom baviti se s politikom. Komite je baie ta predlog že v principu odklonil. Pozneje se predloži to vprašanje mladoturškemu kongresu, ki se vrši vsako leto.

Carigrad, 11. julija. Govori se, da bo naslednik vojnega ministra baie Izzet paša.

Carigrad, 11. julija. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da so se pridružili častniškemu gibanju tudi častniki armadnega zbora v Damasku.

Volilna reforma na Francoskem.

Pariz, 11. julija. Zbornica je sprejela s 329 proti 217 glasovom volilno reformo. Zadnji člen volilne reforme določa, da naj stopi volilna reforma šele s prihodnjimi volitvami v veljavo.

Pariz, 11. julija. Po glasovanju o proporcionalni volilni pravici je prišlo v zbornici do velikih izgrediv. Radikalni poslanci so psovali ministrskega predsednika Poincarrea z raznimi priimki, ter je moral ministrski predsednik med splošnim hru-pom zaključiti sejo.

Monarhisti na Portugalskem.

Lizbona, 11. julija. Zunanji minister Vasconcellos razglasa, da vlada sedaj v celi državi mir in da je Conceirova kolona pobegnla do španske meje ter izgubila celo zadnji top. Kolona je baie štela 700 mož in je bila le slabo oborožena in malo disciplinirana.

Lizbona, 11. julija. Rojalisti so pod poveljstvom svojega generala Couceirosa poskusili zopet prodreti proti jugu. Vnel se je ljut boj, v katerem so bili rojalisti popolnoma premagani in razkropljeni. Republikansko vojaštvo je ujelo 217 rojalistov, ki pridejo vsi pred vojno sodišče.

Pristanišče v Aleksandriji.

London, 11. julija. Že več tednov delajo na tem, da pripravijo pristanišče v Aleksandriji tudi za sprejem velikih vojnih ladij.

Maroko.

London, 11. julija. Iz Tangerja poročajo, da bo sultan Muley Hafid v najkrajšem času demisijski in da bo njegov brat Muley Jusuf proklamiran za sultana. Muley Hafid se bo nato nastanil v Tangerju.

Rusija in Perzija.

Teheran, 11. julija. Rusija je izročila predvčerajšnjem perzijski vladi noto, v kateri zahteva, da se razveljavi oni člen rusko - perzijske pogodbe, ki prepoveduje Rusom nastaniti se v Perziji. Rusija hoče očitno mirno okupirati Aserbejdžan ter je poslala s tem namenom že 1300 mož v Tebris.

Odposlanci Dalaj Lama umorjeni.

Kaltuta, 11. julija. Govori se, da so bili odposlanci Dalaj Lama umorjeni. Umorili so jih baie menihi v nekem samostanu. Dalaj Lama je vsled tega baie tako potr, da se je odločil, da se nikdar ne vrne več v Indijo.

Angleška zbornica.

London, 11. julija. V angleški zbornici je govoril včeraj državni tajnik za zunanje zadeve sir Eduard Grey, ter je poudarjal, da je razmerje Angleške napram Nemčiji povsem korektno in celo naravnost prijateljsko ter da ne obstoja noben konflikt interesov. Poudarjal je potrebo dobrega razmerja med Rusijo in Japonsko ter nato izjavil, da je angleško - ruska pogodba glede Perzije obvarovala obe državi pred velikimi konflikti. Politika v Sredozemskem morju ima za Angleško posebno važnost. Anglija mora vzdržati v Sredozemskem morju veliko mornariško silo, če tudi ni sedaj nikakršne nevarnosti. Kljub temu mora skrbeti Anglija, da ostane ena izmed velesil, ki ima v Sredozemskem morju glavno besedo. Poudarjal je nato, da ostane sicer vsa zunanja politika Anglije konsekvantno v starem tiru.

Železniška nesreča.

London, Pri Montrealu v Kanadi je skočil ekspresni brzovlak s tira. Lokomotiva in več vozov se je prevrnilo. Strojevodja in kurjač sta bila na mestu mrtva, potniki pa so ostali večinoma nepoškodovani.

Volilni boj v Severni Ameriki.

New York, 11. julija. Listi poročajo, da se je skupaj 120 do 150 volilnih mož izreklo za republikanskega kandidata, kar še vedno ne tvori ene tretjine.

Vročina.

New York, 11. julija. Vročina je neznozna, vse ceste in ulice so kakor izumrte. Več ljudi je zadela vročinska kap, veliko jih je obolelo. Bolnišnice so prenapolnjene. Rešilni oddelki imajo silno veliko posla in jim pomaga tudi policija.

Velik požar.

New York, 11. julija. V mestu St. Florenz je izbruhnil velik požar, ki je upepelil 100 hiš. Škoda je velikan-ska.

Italijansko - turška vojna.

Carigrad, 11. julija. »Jeune Turquie« je baie izvedela, da odpošljejo Italijani v Arhipel 12 podmorskih čolnov, ki naj nadzorujejo turško mornarico.

Pariz, 11. julija. »Eco de Paris« poroča, da so se začela sedaj med Italijo in Turčijo direktna pogajanja zaradi sklenitve miru.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala gdč. Pavla Pirker, učiteljica v Ribnici 8 K 70 v, katere je nabrala med ribniškimi rodoljubi. G. Mijo Hafner je nabral ob godu sv. C. in M. v Kostanjevici 3 K 48 v. — C. M. dar po 3 K so poslali gg. Jos. Bojt iz Volčje drage, Jos. Schatz ob Sv. Lovrenca, kmet, posojilnica ljubljanske okolice, g. Leo Derganc na Dunaju 2 K 16 v, g. A. Carli, notar v Žuženberku 10 K, g. dr. V. Kac v Mariboru 10 K, g. Lav. Koprivšek, prof. v Mariboru 5 K, g. Fr. Dežman v Trbovljah 3 K. — Ob zažiganju kresov in proslavo slovenskih blagovestnikov 4. t. m. se je nabralo na kegljišču v Zagorju za Savo 6 K 20 vin., vsoto je poslal g. Tomo Koprivšek. Posebno plodovit je bil predlog in vzgled g. nadpoštjarja Mirka Laha iz Postojne pri C. M. kresu v Matenji vasi: blagi rodoljub je sam daroval 10 K, pri družbi nabral 35 K in poslal skupaj vsoto 45 K. V. Or-

požu niso žgali C. M. kresa, zato pa poslala C. M. podružnica 21 K 50 in. M. in ž. podružnica v Ilirski Bistrici - Trnovo sta poslali 13 K 02 v, kar se je nabralo na predvečer godu C. i. M. pri kresu na Brinškovem griboju, za kar sta se posebno potrudila g. Iv. Tomšič in g. Bilijana Bizajeva. C. M. dar so darovali nadalje: A. Neimenovani o Furlaniji 2 K, dr. Milan Papež, c. kr. rud. zdravnik v Ljubli 3 K, D. Sinkovič, prof. v Ljubli 5 K, Fr. Ročnik, orožnik, Mala Nedelja 5 K, Bojan Kraut v Kamniku 6 K, A. Jug, trg. v Solkanu 10 K, omizje pri Frelihu v St. Rupertu na predvečer C. M. 7 K 04 v. G. Jos. Varesko v Sv. Soboti pri Trstu je nabral v tovarni za petrolej med ročljubi 11 K 60 v. G. Ivo Luliss, pravnik v Ajdovščini je poslal 17 K, zbranih pri rodoljubnem omizju v Grosilavu povišanja g. Brojnika in v veselju, da ostane ta dični Sokol še nadalje ondi. Gdč. Finca Hartmanova, blag. C. M. podr. v Vel. Laščah, je poslala 30 K, darovanih ob raznih prilikah. G. Slavko Trobej, dijak v Mariboru je poslal 30 K, dar slov. gimnazijcev in dijakinj v Mariboru, zbranih v zadnjem hipu — mesto venca pok. pesniku g. Ant. Askercu. Trivala!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. julija: Josip Stergel, harvardski pomočnik, 60 let, Sv. Florijana ulica 9.

V deželni bolnici:

Dne 6. julija: Marija Zinner, rejenka, 2 dni.

Dne 7. julija: Ana Purkat, delavčeva žena, 36 let. — Josipina Zagradnik, delavčeva žena, 59 let.

Dne 8. julija: Jakob Štirn, gosti, 45 let. — Ana Krištof, kuharica, 26 let. — Matija Kikelj, zasebnik, 72 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 11. julija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912. . . za 50 kg 11.51
Rt za oktober 1912 . . . za 50 kg 9.50
Oves za oktober 1912 . . . za 50 kg 9.33
Koruzna za julij 1912 . . . za 50 kg 8.99
Koruzna za avgust 1912 . . . za 50 kg 8.97
Koruzna za maj 1913 . . . za 50 kg 7.67

Snažna glava

je prva zahteva za zdrave in lepe lase. Zato naj bi se vsak, ki mu je kaj do las, navadil na redno umivanje s Pixavonom. Pixavon je voljno, tekoče katranovo milo za umivanje glave, kateremu so na patentiran požlahtnjen način odvzeli zopni duh po katranu. Pixavon ne čisti samo las in kože na glavi, nego s svojim katranom naravnost pozivlja lasišče. Redno negovanje las s Pixavonom je v resnici za jačjenje kože na glavi in krepitve las najboljši način, kar jih pozna moderna izkušnja.

Steklenica za več mesecev mila stane K 2.50. Vse bolnice brivnice izmivajo lase s Pixavonom.

Mnenje gospoda dr. V. Uhrmanova Rachovo.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Izdelek Serravallovo kina-vino z železom mi je pokazalo izvrstne uspehe pri malokrvnih bolnikih po malariji. Ta bolezen je v naših obdobjih krajih jako razširjena in rekonvalescenti dobe v Vašem izdelku imeniten krepilen pomoček, ki obnavlja rdeča krvna telesa, katera uničujejo Laveranovi parasiti.

Rachovo, 26. oktobra 1909.

Dr. Urmanov.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji srčni tlak 30-76 mm

Julija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
10	2. pop.	737.5	25.4	sr. jvzh.	del. jasno
	9. zv.	738.2	21.3	sl. szah.	nevihta
11.	7. zj.	739.3	17.6	sl. jvzh.	pol. oblač.

Srednja včerašnja temperatura 21.5°, norm. 19.6°. Padavina v 24 urah 0.5 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni listi dnevnika borze 11. julija 1912

Stanje	11. julija	1912
4½% majava renta	87.90	88.10
4½% avstrijska renta	91.35	91.55
4½% avstr. krona renta	87.90	88.10
4½% ogr.	87.85	88.05
4½% kranjsko deželno posojilo	92.25	93.25
4½% k. o. čelike dež. banke	90.75	91.75

Srednja

Srečke iz 1. 1880 1/2	454—	466—
„ 1884 1/2	610—	622—
„ 1884 1/2	283—	295—
„ 1884 1/2	279—	291—
„ 1884 1/2	258.50	270.50
„ 1884 1/2	244—	256—
„ 1884 1/2	493—	505—
„ 1884 1/2	490—	502—
„ 1884 1/2	69—	75—
„ 1884 1/2	56—	62—
„ 1884 1/2	32.50	38.50
„ 1884 1/2	28.50	32.50
„ 1884 1/2	239.05	242.05

„ 1884 1/2

Ljubljanske kreditne banke	440—	447—
Avstr. kreditnega zavoda	650.75	651.75
Dunajske bančne družbe	528.75	529.75
Južne železnice	96.50	97.50
Državne železnice	714.50	715.50
Alpine-Montan	983.75	984.75
Čelike sladkorne družbe	350—	352—
Zivnostenske banke	281—	282—

„ 1884 1/2

Cekini	11.39	11.42
Marke	117.75	118—
Franki	95.62	95.67
Lire	94.60	94.80
Rablji	254—	254.75

Gospodična (vrtarica)

Šoli do avgusta in septembra kam brezplačno na počitnice

Dopisi pod: 2464

„A. B.“ Trbovlje L. Stajerske.

Stanovanje

v vili, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kleti in vrta (obdelanega) 2463

se takoj odda proti letni najemini 500 K.

Natančneje se poizve pri g.

„Čehu, Pod rožnikom.“

Sprejmeta se takoj 2458

dva učenca

poštenih staršev, s potrebno šolsko izobrazbo

v trgovini D. Škerbec v Rajhenburgu ob S.

Prednost imajo že nekoliko izvežbani v trgovini.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika se sprejmo ali nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Nova ul. 20.

Učenka

ki ima veselje do trgovine se sprejme takoj pri F. P. Zajcu, urarju in optiku, Ljubljana, Stari trg št. 9. 2441

Natacarski vajenec

se sprejme 2468
v hotelu Lloyd.

Zaradi domačih razmer se iz proste roke prodaja v Sp. Šiški št. 197

hiša z vrtom

Več pove gospodar 2462
v Sp. Šiški, Planinska cesta št. 196.

DIJAK

želi prevzeti ob počitnicah instrukcijo.

Ponudbe pod „počitnice“ na uprav. »Slovenskega Naroda«. 2430

Pozor!!

!!Za sladokusce!!

Najfinejša namizna olja brez duha za družine, gostilne, jedilnice.

Naročbe se izvršujejo točno in skrbno zavite ter z obratno pošto po povzetju v posodah po 5 kg in naprej, vstevši omot, franko poštarina:

fino olje prima po K 1.80 — 2.— liter
izredno fino „ 2.40 — 2.80 „
izredno subline „ 3.— — 3.50 „
Čisto oljčno fino „ 2.20

Naročbe s točnim naslovom prosim poslati na skladišče olja

Reka, ulica Giuseppe Parini št. 9.

S spoštovanjem E. P. Marče.

Zahvala.

Vsem onim, ki so povodom smrti naše iskreno ljubljene, nenadomestljive sestre, svakinje itd. gospodične

Josipine Tomšič

na kakršenkoli način izkušali nam bridko bolj zljajšati in vsem, ki so preblago rajnico spremili k večnemu počitku, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.

UNEC, dne 10. julija 1912.

Rodbine: Sebenikar - Tomšič - Maister.

Potrtega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je danes ponoči po dolgem trpljenju umrl gospod

2467

FRANC STERLE

načelnik železniške postaje v p.

Pogreb predragega pokojnika bo dne 12. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Frančiškanski ulici št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v frančiškanski cerkvi.

V LJUBLJANI, dne 11. julija 1912.

Frančiška Sterle

soproga.

Rudolf Sterle

c. kr. deželnosodni svetnik v Gorici, sin.

Antonija Ravnikar roj. Sterle, Milma Funtek roj. Sterle

hčeri.

Magda Sterle

sehnja.

Dr. Vladimir Ravnikar

zet.

Anton Funtek

zet.

Namesto vsakega posebnega naznanila.

Telefon šte. 16.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon šte. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Pri ljubljanskem gradu!

Emil Dobrič, Ljubljana,
Prešernova ulica šte. 9, poleg c. kr. glavne pošte
trgovina z galanterijo, igračami itd.
Povodom prirejanja veseličnih srečelovov priporoča
veliko izbiro dobrotkov po zelo nizkih cenah!

S 2/12/95

Sklep.

Konkurzna stvar Franceta Verstovška v Cerknici.

Pri naroku dne 1. julija 1912 so upniki sklenili, da se prodajo na javni dražbi v konkurzno maso spadajoče, še ne iztirjane terjatve v skupnem znesku 1005 K 21 h. — V to svrhu se določa narok na dan

20. julija 1912 ob 9. uri dopoldne

pri podpisnem sodišču v sobi št. I. Vzklicna cena, pod katero se ne bo prodalo se je določila na 61 K. Konkurnza masa ne jamči ne za resničnost, ne za izterljivost. Izkupilo je plačati takoj. Seznam terjatev se lahko vpogleda pri sodišču.

C. kr. okrajna sodnija v Cerknici, oddelek I.,
dne 9. julija 1912.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

2377

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

naznanja okasijsko prodajo

*poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke,
ter poletne damske konfekcije z globoko redu-*

ciranimi cenami.

Naznanilo prodaje.

Podpisano upraviteljstvo konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverci prodajalo bode

od 22. julija 1912 dalje

vso v konkurzno maso spadajočo in v Laverci se nahajajočo

vinsko zalogo na licu mesta iz proste roke.

Na prodaj bo: okoli 1800 hl belega in rdečega vina ter črnine, večje število hrannih sodov (Lagergebinde) s skupno vsebino okoli 1300 hl, nekaj sto transportnih sodov, dalje kletarsko orodje, kakor pumpe, pipe, cevi i. t. d., dalje okoli sto steklenic šampanjca in vina v buteljkah, okoli 570 litrov žganja itd.

Obenem prodala se bode tudi v žužemberku se nahajajoča vinska zaloga, obsegajoča okoli 500 hl belega in rdečega vina ter črnine in okoli 50 transportnih sodov na licu mesta.

Termini prodaje pa se bodo dogovorno z interesi za posamezne slučaje določili.

Vsa druga pojasnila daje podpisano upraviteljstvo konkurzne mase.

V Ljubljani, dne 8. julija 1912.

Dr. Ivan Tavčar

kot upravitelj konkurzne mase
Karla Lenčeta na Laverci.

2439

Lepo, zračno stanovanje

obstoječe iz treh sob z vsemi moder-
nimi pritisklinami se odda s 1. avg.
Vpraša se pri hišniku
Sodna ulica šte. 1.

Stavbišče v Celju je na prodaj.

Krasna lega ob bistri Savinji z razgle-
dom v mestni park in na Nikolajev grič.

Pojasnila daje

Posojilnica v Celju.

Dobro idoča

gostilna v Mariboru

s hiše in vrtom se zaradi bolezni
takoj prodaja iz proste roke z vso opravo.

Dopisi naj se pošljejo na uprav.
Slovenskega Naroda.

2389

Od 10 do 15%

se naloži lahko kapital z nakupom
posestva z veliko moderno urejeno
gostilno na primerno najbolj promet-
nem kraju na Kranjskem. — Pojasnila
v posredovalni pisarni

2461

**Peter Matelič, v Ljubljani, Škofja
ulica št. 10. Telefon 155.**

Dr. E. Šlajmer

**ne ordinira
do 20. avgusta.**

Prodaja prostosledov.

22 prostosledov,

spojenih v en kompleks, od kate-
rih je eden z dvema revoma v
dolžnosti okoli 50 metrov odprt z
1-1/2 metrov debele plastje, rja-
vega premoga (lignita) pol ure
od postaje Poljčane — se prodaja.

Več pove

2406

iv. Wovk, Poljčane, Stajersko.

BLUZE,

krila, kostume, plašče, pele-
rine, predpasnike,

otroške oblekice

plaščke, klobučke, havbice, čepice,

higijenske potrebščine za novorojenčke

in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Za ustanovitev tvornice s 50% dobičkom ter brez konkurence

se išče družabnik ali banka

z okoli 30 000 kronami. — Pismena vprašanja in druga pojasnila pod
rizika" na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

2443

2432

Ženitna ponudba.

34 let star orožniški stražmojster s 60 K pokojnine, poleg tega privatni uradnik s skupno
plačo 210 K na mesec, z nekoliko prihranjenim premoženjem v gotovini, vedno trezen
vendar ne abstinent, obrti vreden se želi v svrhu ženitve seznaniti s Slovenko, gospodično
ali vdovo. Starost 18—28 let, dobra samostojna šivilja, samostojna obrtnica ali da je sa-
gurno, da v kratkem vsled podedovanja ali na drug način zahtevano dosežejo. učiteljica,
samostojna poštna opravilnica ali pa katere so sigurne, da lahko v kratkem dosežejo po-
kojino, ali da ima primerno premoženje. Ne sme biti višja od 163 cm, belolične imajo
prednost. — Vse gori omenjeno se ne zahteva iz hrepenenja po bogastvu ali želeč živeti
brez dela, temveč iz želje, postati samostojen in glavno siguren obstanek. — Če mogote
naj se priloži slika, tajnost jamčena pod »Ne zamudimo" na upravništvo »Slov. Narod«.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
ŠERNOVA UL. ST. 7

Perilo o krasni izbiri.

Modna in športna trgovina

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte

Srajce
hlade
nogavice
šepni robci
kranate
naramnice
i. t. d.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

273

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
101 vplačili.

„SLAVIJA“

„...“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. „...“

Reservni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.693-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa posojila daje
čigar pisarne so v
lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani
v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnkoristne
namene.